

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2763

Vragen van de leden **Podt** (D66), **Van Nispen** (SP), **Piri** (GroenLinks-PvdA) en **Bruyning** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Asiel en Migratie over *kinderen in de noodopvang* (ingezonden 8 april 2025).

Antwoord van Minister **Keijzer** (Asiel en Migratie) (ontvangen 18 juli 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 2199.

Vraag 1

Klopt het dat er op dit moment ongeveer 6.000 kinderen worden opgevangen op (crisis-)noodopvanglocaties?

Antwoord 1

Uit de stand van zaken op peildatum 17 juli 2025 blijkt dat er in de Tijdelijke Gemeentelijke Opvanglocaties (hierna: TGO) en de noodopvanglocaties (hierna: NO) van het COA circa 7.050 kinderen bij elkaar opgeteld verbleven. Het aantal kinderen dat op dezelfde peildatum 17 juli in de TGO-locaties verbleef was circa 930.

Vraag 2

Klopt het dat dit een toename is van 2.000 kinderen ten opzichte van het aantal kinderen dat in 2024 in dit soort locaties werd opgevangen?

Antwoord 2

Nee. Het gemiddeld aantal kinderen in de TGO en NO tezamen in 2024 was circa 6.570. Gezien het aantal kinderen op peildatum 17 juli 2025 (zie antwoord vraag 1) is dat dus een toename van circa 480 kinderen.

Vraag 3

Bent u het eens met de stelling dat het onwenselijk is dat kinderen op noodopvanglocaties worden gehuisvest?

Antwoord 3

Een goede opvang van kinderen die in Nederland asiel aanvragen heeft mijn hoogste prioriteit. Daarin past niet dat kinderen op de noodopvang worden geplaatst. Het betreft namelijk een kwetsbare doelgroep die extra zorg en aandacht behoeft. Om dit te kunnen realiseren is het echter noodzakelijk dat er voldoende reguliere opvangplekken beschikbaar zijn. Hier blijf ik mij samen met het COA onverminderd voor inzetten.

Vraag 4

Welke acties onderneemt u op dit moment (behalve het verminderen van de instroom) om te voorkomen dat kinderen op noodopvanglocaties terecht komen?

Antwoord 4

Zoals ik op 23 april heb toegelicht in de Kamerbrief «Stand van zaken over de verbetering van de situatie van kinderen en amv in de asielopvang» is het COA een verdiepend inventarisatieonderzoek gestart naar de situatie van kinderen in de opvang. Het doel hiervan is om in kaart te brengen welke locaties wel of niet voldoen aan standaarden voor de opvang van kinderen en wat nodig is voor verbetering. Daarbij wordt gekeken naar voorzieningen, activiteiten, welzijn, onderwijs en zorg. De uitkomsten worden in deze zomer verwacht; op basis daarvan volgt nadere informatie aan uw Kamer over vervolgstappen ten aanzien van opvanglocaties voor kinderen. In de tussentijd blijft het COA zich er hard voor inzetten om de asielopvang voor kinderen te verbeteren. Ook het terugbrengen van de asielinstroom, waardoor minder aanspraak gemaakt zal worden op noodopvang, draagt hieraan bij.

Vraag 5

Klopt het dat er op dit moment 1.000 kinderen op crisisnoodopvanglocaties worden gehuisvest die helemaal ongeschikt zijn voor het opvangen van kinderen?

Antwoord 5

Crisisnoodopvanglocaties, tegenwoordig bekend onder de term Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO), vallen onder het beheer van de betreffende gemeenten. Het COA heeft geholpen deze locaties op te tuigen, maar de locaties zijn geen onderdeel van de COA-opvang. De kwaliteit van deze locaties verschilt onderling enorm. Sommige TGO-locaties voldoen aan de kwaliteitseisen van het COA voor reguliere opvang, andere locaties zijn minder geschikt voor het langdurig opvangen van kwetsbare groepen (waaronder kinderen).

Bij plaatsing in een locatie wordt altijd gekeken naar de geschiktheid van de locaties voor de kinderen. De bezetting van het COA staat echter onder grote druk. Het gemiddelde bezettingspercentage is 99%. Hierdoor kan het soms gebeuren dat ook kinderen in een opvangvoorziening worden geplaatst die niet geschikt zijn voor het langdurig opvangen van kwetsbare groepen. Maar als dat gebeurt, is het verblijf van kinderen van zo'n kort mogelijke duur. Voor het aantal kinderen dat momenteel op TGO-locaties verblijft verwijs ik naar het antwoord op vraag 1.

Vraag 6

Heeft u in beeld op hoeveel locaties kinderen gehuisvest zijn, die door hun locatie te gevaarlijk zijn voor kinderen om naar buiten te gaan en te spelen, bijvoorbeeld omdat de locatie is gelegen aan een snelweg, langs water of op een industrieterrein? Zo nee, bent u bereid dit in beeld te brengen?

Antwoord 6

Het COA beoordeelt iedere locatie op geschiktheid voor de opvang van kinderen. Als om veiligheidsredenen de locatie niet geschikt is voor kinderen (al dan niet specifiek voor een bepaalde leeftijdscategorie), dan wordt dat geregistreerd bij de afdeling bewonerslogistiek van het COA en worden daar geen kinderen geplaatst. Het COA heeft deze signalen scherp in beeld en handelt daar accuraat naar. Mij zijn momenteel geen signalen bekend waaruit anders blijkt.

Vraag 7

Kunt u aangeven wat de verschillen zijn in de eisen die worden gesteld aan noodopvanglocaties vergeleken met reguliere asielopvang? Kunt u daarin specifiek aandacht geven aan die eisen die specifiek relevant kunnen zijn voor kinderen, zoals eisen op het gebied van privacy, veiligheid, speelruimte, rustige slaapruijnte, toegang tot onderwijs en zorg?

Antwoord 7

De eisen die aan een noodlocatie worden gesteld voor de asielopvang van kinderen komen voor een groot deel overeen met de eisen aan een reguliere asielopvang locatie (waar met name volwassen asielzoekers worden opgevangen). Zo dient er op elke locatie een recreatieruimte te zijn, wordt voorlichting gegeven in het geval van gevaren in de omgeving en te allen tijde is de toegang tot huisartsenzorg geborgd. Voor kinderen moet daarnaast ook een contactpersoon kind en een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld/ kindermishandeling op iedere opvanglocatie aanwezig zijn. Ook moeten kinderen naar school kunnen, dit is een verantwoordelijkheid van de gemeente en scholen. Privacy op de opvanglocatie wordt door het COA voor kinderen gedefinieerd als «een af te sluiten slaapvertrek» en «een ruimte waarin kinderen zich kunnen terugtrekken buiten het woon/slaapvertrek». Een belangrijk verschil tussen een noodlocatie en een reguliere locatie is het aantal bedden in de slaapvertrekken. Bij een reguliere locatie is het maximum 4 bedden, bij een noodlocatie wordt een maximum van 8 slaapplekken gehanteerd.

Vraag 8

Klopt het dat het stellen van 'doelgroepvoorwaarden' (bijvoorbeeld: «alleen gezinnen met kinderen») door gemeenten die zich bereid verklaren asielzoekers tijdelijk op te vangen een belangrijke oorzaak is dat kinderen op (crisis)noodopvanglocaties terecht komen?

Antwoord 8

Dit is inderdaad een belangrijke oorzaak. Waar ik samen met het COA graag van dergelijk doelgroepenbeleid af wil en in de afgelopen periode dit ook is afgenomen, zijn er helaas nog steeds gemeenten die dergelijke voorwaarden stellen aan het opvangen van asielzoekers. Hier gaat het COA niet in mee.

Vraag 9

Op welke manier handhaaft u op dit moment de met uw voorganger gemaakte afspraak dat gemeenten niet langer voorwaarden kunnen stellen aan de doelgroep die wordt opgevangen in de (tijdelijke) opvang?

Antwoord 9

In het kader van de inwerking zijnde Spreidingswet is er geen ruimte voor het stellen van doelgroepenbeperkingen door gemeenten. Het COA gaat in principe dan ook niet mee in dergelijke eisen van gemeenten en wijst een gemeente op de nadelige gevolgen van zulk beleid. Zo is bijvoorbeeld het organiseren van onderwijs voor kinderen niet altijd eenvoudig en soms (op korte termijn) zelfs niet mogelijk in een gemeente. Tegelijkertijd staat het COA onder druk bij het vinden van genoeg opvangplekken en wil het geen asielzoekers buiten laten slapen, zeker geen kwetsbare doelgroep zoals kinderen.

Vraag 10

Bent u bereid om, onafhankelijk van het voortbestaan van de spreidingswet, te zorgen voor een aanpak waarbij de doelstelling wordt om, vanaf het moment van de definitieve verdeelbesluiten (juli 2025) tot aan het einde van 2025 het aantal kinderen in de (crisis)noodopvang tot nul terug te brengen, te beginnen met de crisisnoodopvang? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Het is staand beleid dat het COA zo min mogelijk kinderen in de noodopvang plaatst. Binnen het inventarisatieonderzoek van COA, zoals eerder benoemd in het antwoord op vraag 3, wordt ook aandacht besteed aan de inzet van noodopvanglocaties en ruimte die er bij de huidige (nood)locaties is (mits voldoende beddencapaciteit) om de inzet hiervan af te schalen, ten minste voor het opvangen van kinderen.

Vraag 11

Bent u bereid reguliere opvanglocaties te stimuleren om zelf actief in contact te treden met noodopvanglocaties om (gezinnen met) kinderen te kunnen opnemen?

Antwoord 11

Nee, dit is niet de taak van individuele opvanglocaties. De plaatsing van bewoners wordt binnen het COA uitgevoerd door de afdeling bewonerslogistiek, hetgeen een flinke dagelijkse puzzel is in tijden van krapte van opvangplekken. Dat neemt niet weg, dat twee locaties wel een gericht voorstel aan bewonerslogistiek kunnen doen om bewoners, indien zij die behoefte ook hebben, onderling te «ruilen».

Vraag 12

Voor hoeveel kinderen in de asielopvang geldt dat ze op dit moment al langer dan drie maanden wachten op onderwijs?

Antwoord 12

Zowel het COA, NIDOS en het Ministerie van Asiel en Migratie (AenM) als het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) beschikken niet over deze gegevens. Het COA houdt niet bij of een minderjarige asielzoeker staat ingeschreven op een school en of het kind de school geregeld bezoekt. Of kinderen naar school gaan, is immers geen verantwoordelijkheid van het COA. Het COA heeft wel aandacht voor of kinderen wel of niet naar school gaan. Kinderen komen in de onderwijsadministratie terecht op het moment dat zij worden ingeschreven op een school. Het Ministerie van OCW volgt in nauwe samenwerking met leerplicht ook welke leer- en kwalificatieplichtige jongeren in beeld zijn bij een gemeente, maar nog geen onderwijsinschrijving hebben. Er wordt door leerplicht bij de registratie geen uitsplitsing gemaakt voor asielzoekers. Uw Kamer is in april door de Staatssecretaris van OCW geïnformeerd over de nieuwe leerplichttelling in de Kamerbrief passend onderwijs.¹

Vraag 13

Welke acties onderneemt u op dit moment (behalve het verminderen van de instroom), om te zorgen dat kinderen zo snel mogelijk (maar in elk geval binnen drie maanden) toegang krijgen tot onderwijs?

Antwoord 13

De regiocoördinatoren nieuwkomersonderwijs van het Ministerie van OCW adviseren gemeenten, provincies en scholen bij het vinden van passende oplossingen wanneer het niet lukt om de onderwijscapaciteit voldoende op te schalen, danwel een volledig of gedifferentieerd aanbod te kunnen verzorgen. Omdat de opvanglocaties geografisch niet altijd optimaal in de buurt gelegen zijn van passende onderwijsvoorzieningen en een aantal onderwijsregio's ook te maken heeft met tekort aan onderwijspersoneel, komt het voor dat de toegang tot onderwijs voor minderjarige nieuwkomers onder druk staat. Dit doet zich zeker voor in situaties waarbij jongeren op een locatie ver van onderwijs worden opgevangen, een opvanglocatie maar beperkte tijd geopend is of wanneer de opvanglocatie zich in een regio bevindt waar het personeelstekort in het onderwijs groot is.

Als Minister van Asiel en Migratie probeer ik meer zicht te krijgen op waar zich precies problemen voordoen. Het onderzoek van het COA (naar de inventarisatie van de opvanglocaties voor kinderen) brengt ook in kaart op welke asielopvang locaties er toegang is tot het onderwijs, zowel als het gaat om primair als om voortgezet onderwijs. Naar aanleiding van deze inventarisatie verken ik graag nadere stappen samen met het Ministerie van OCW. Bij het organiseren van (nood)opvanglocaties kan bijvoorbeeld nog meer rekening worden gehouden met de randvoorwaarden zodat gemeenten, gedeputeerde staten en scholen tijdig een passende invulling kunnen geven aan uitbreiding van het onderwijsaanbod, passende arrangementen en waar relevant ook uitbreiding van locaties en extra personeel. Wanneer gemeenten kosten maken voor onderwijshuisvesting zoals extra lokalen voor basisonderwijs aan asielzoekerskinderen, kunnen zij een beroep doen op de Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA-regeling). Het COA voert deze regeling uit. De OHBA-regeling is ook van toepassing voor huisvestings-

¹ Kamerbrief van het Ministerie van OCW getiteld «De volgende stap in de verbetering van passend onderwijs», d.d. 24 april 2025.

kosten voor het basisonderwijs aan kinderen verblijvend op een noodopvanglocatie.

Uw Kamer is onlangs geïnformeerd door de Staatssecretaris van OCW over ruimte voor initiatieven om thuiszittende kinderen naar onderwijs toe te leiden via passend onderwijs.² Verder ondersteunt ook netwerkorganisatie LOWAN in opdracht van OCW scholen die onderwijs verzorgen aan nieuwkomers. In de uiterste situatie kan een gemeente via de Tijdelijke wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen een tijdelijke nieuwkomersvoorziening (tnv) starten. Hiermee krijgt een schoolbestuur tijdelijk de ruimte het onderwijs voor deze doelgroep anders in te richten op het gebied van onderwijstijd, curriculum en bevoegdheden. Een regulier onderwijsaanbod is echter altijd te verkiezen boven een tijdelijke plek in een tnv.

Vraag 14

Voor hoeveel kinderen in de asielopvang geldt dat ze al vaker dan drie keer zijn verplaatst van opvanglocatie en al meer dan drie keer opnieuw hebben moeten beginnen met onderwijs?

Antwoord 14

Bij het doorlopen van de asielprocedure vinden verschillende verhuisbewegingen plaats. Belangrijk om te benadrukken is dat er standaard een aantal verhuizingen plaatsvinden die het gevolg zijn van een volgende stap in de asielprocedure (van col naar pol naar azc en bij het toekennen van de verblijfsvergunning). Daarnaast heeft het COA te maken met bijvoorbeeld verhuisbewegingen als gevolg van het sluiten van een opvanglocatie, op eigen verzoek van de vreemdeling, of voor het borgen van de veiligheid op een locatie. Het streven en de ambitie van het COA is om het aantal verhuisbewegingen van asielzoekers en met name van kinderen in de asielopvang te minimaliseren. Het COA houdt hier binnen hun plaatsingsbeleid zoveel als mogelijk rekening mee. Door de huidige druk op de opvangcapaciteit is dit doel in de praktijk echter niet altijd realiseerbaar. Het tekort aan opvangplekken zorgt ervoor dat asielzoekers worden geplaatst waar er in het land op dat moment bedden beschikbaar zijn om vervolgens, indien er plekken beschikbaar zijn, in een structurele locatie geplaatst te worden. Over het aantal keer veranderen van onderwijsplek worden geen gegevens bijgehouden. Op het gebied van verhuisbewegingen zijn de volgende cijfers bij mij bekend. Dit gaat over het aantal verhuizingen gedurende het volledige verblijf van minderjarigen bij het COA.³ Daarbij moet wel worden opgemerkt dat pas na een verblijf van minimaal 30 dagen op een azc een verhuizing ook als zodanig geregistreerd wordt.

Verhuisbewegingen kinderen in gezinnen (exclusief amv) die de asielopvang van het COA hebben verlaten in 2024:

- Ca 3.920 kinderen met 3 of minder verhuisbewegingen
- Ca 160 kinderen met meer dan 3 verhuisbewegingen

Verhuisbewegingen amv die de asielopvang van het COA hebben verlaten in 2024:

- Ca 710 amv met 3 of minder verhuisbewegingen
- Ca 10 amv met meer dan 3 verhuisbewegingen

Deze aantallen voor kinderen in gezinnen en amv zegt nog niets over de reden van verhuizen. In 2024 was de reden van verhuizing als volgt:

- In 68% van de gevallen doorstroom wegens nieuwe stap in de asielprocedure (voor amv 48%);
- In 21% van de gevallen onderlinge overplaatsing (voor amv 28%);⁴
- In 8% het sluiten van een locatie (voor amv 22%).⁵

² Kamerbrief van het Ministerie van OCW getiteld «De volgende stap in de verbetering van passend onderwijs», d.d. 24 april 2025.

³ Deze cijfers komen overeen met de cijfers van het aantal verhuisbewegingen van kinderen in de asielopvang, zoals jaarlijks vermeld in de «Staat van Migratie».

⁴ Onder «onderlinge overplaatsing» wordt onder andere verstaan: gezondheidsredenen, hereniging met gezinsleden die elders verblijven, in het kader van een opleiding die te ver van het azc ligt om dagelijks te kunnen bereizen.

⁵ De resterende 3% van de kinderen in gezinnen en 2% van de amv worden door COA geregistreerd als «overige redenen». Hieronder schaaft COA bijvoorbeeld een verzoek tot overplaatsing door de bewoner zelf of overplaatsing in verband met veiligheidsredenen.

Bovengenoemde cijfers zeggen niet direct iets over het aantal keer dat de kinderen opnieuw met onderwijs moeten beginnen. Overplaatsingen binnen dezelfde regio maken het voor jongeren die het Voortgezet Onderwijs volgen mogelijk om het onderwijs bij dezelfde school te vervolgen. Omdat, zoals aangegeven in het antwoord op vraag 12, niet wordt bijgehouden naar welke school de jongere gaat, zijn er geen cijfers bekend in hoeveel gevallen de verhuizing heeft geleid tot een verandering van de school.

Vraag 15

Welke acties onderneemt u op dit moment (behalve het verminderen van de instroom), om te zorgen dat kinderen zo min mogelijk worden verplaatst?

Antwoord 15

In geval van sluiting van een locatie vindt de verplaatsing van kinderen zoveel als mogelijk plaats binnen de schoolvakanties. In geval van noodlocaties, die vaak slechts korte tijd open zijn, valt daar echter lang niet altijd rekening mee te houden. Bij een verplaatsing wordt gewerkt met de verhuischeklist. De verhuischeklist is bedoeld voor COA-medewerkers om de verhuizing van een kind in de opvang van een COA-locatie naar een andere COA-locatie zo goed mogelijk te begeleiden om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg zo goed mogelijk verloopt. Indien een kind medische hulpmiddelen nodig heeft (zoals een rolstoel) of medische herhaalbehandelingen ondergaat (zoals dialyse), mag de verhuizing pas plaatsvinden als deze zorg en hulpmiddelen op de nieuwe locatie zijn geregeld. Hiervoor wordt contact opgenomen met GZA van de vertreklocatie. Als een kind onder medische, psychische of jeugdhulpbehandeling staat, adviseert het COA dat de ouder/voogd contact opneemt met GZA en/of GGD/JGZ voor overdracht. Er volgt een warme overdracht naar de aankomstlocatie en de verhuizing wordt besproken in het MDO. Onderwijs is tevens een belangrijk onderdeel van de verhuischeklist, zo dient er door de COA-medewerkers rekening gehouden te worden dat de school op de hoogte gesteld wordt van de verhuizing van het kind vóórafgaand aan de verhuizing.

Vraag 16

Voor hoeveel kinderen in de asielopvang geldt dat ze op wachtlijsten staan voor jeugdzorg of jeugd-GGZ?

Antwoord 16

Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet, sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdzorg. Hieronder valt ook de jeugd-GGZ. De indicatiestelling en doorverwijzing gebeurt op de reguliere wijze zoals dat ook voor andere kinderen in Nederland gebeurt. Ook wordt gebruik gemaakt van dezelfde instellingen die door gemeenten zijn gecontracteerd. Ik heb geen zicht op het aantal kinderen dat op de wachtlijst staat.

Vraag 17

Welke acties onderneemt u op dit moment om te zorgen dat kinderen ook bij eventuele verplaatsingen toegang tot jeugdzorg en jeugd-GGZ houden?

Antwoord 17

Het COA heeft voor de overplaatsingen van asielzoekers die veel, continue of chronische zorg nodig hebben, met de ketenpartners «de ketenrichtlijn continuïteit van zorg bij verhuizingen» opgesteld. Het doel van deze richtlijn is het bieden van doorlopende kwalitatief goede zorg en het voorkomen van medische risico's bij verhuizing voor bewoners van COA-locaties. Deze richtlijn wordt in de periode april/juni geëvalueerd. Daar komt ook de inzet van de medische blokkade aan de orde. Mogelijke verbeterpunten pakt het COA op met haar ketenpartners. Het COA gaat alvast aan de slag om de bekendheid met de ketenrichtlijn (inclusief het onderdeel medische blokkade), onder de medewerkers verder te vergroten.

Vraag 18

Bent u bereid de bovenstaande vragen één voor één te beantwoorden?

Antwoord 18

Ja.